

ACIL TIP NE YAPAR?

Müge Günalp Eneyli

Her Őeyden anlıyor musunuz?

BranŐınız ne? Himmmmm

Hep mi acil ?

Ömür boyu acil yapılır mı?

Acil Tıbbın Gelişimi

- Dünyadaki gelişimi ABD ile paralel
- Savaşlar ile ilişkili
  - Her savaş gelişime katkıda bulunmuş
  - 1940 – II. Dünya Savaşı
  - 1950 – Kore savaşı
  - 1960 – Vietnam savaşı
  - 1990 – Terörle savaş

Acil Tıp- Kronoloji

3 ana dönem

- 1960 öncesi
- 1960-1990 arası
- 1990 sonrası

1960 Öncesi

- Genelde tek bir odada
  - Emergency Room (!)
- Tek hemşire / doktor
- Özel bir bakım yok

Herrin Hospital Illinois, 1939

Chicago Acil 1910-1920

Oto ambulans Buffalo, NY, 1901

1960-1990

- Toplumda kaza ve travmalara bağlı ani ölümlerde artış
- Bu ölümlerde acildeki “tek oda”nın yetersiz kalması
- Savaş alanlarındaki deneyim artışı ve Vietnam Savaşı ile sivil travma bakımının ne kadar kötü olduğunun anlaşılması
- Deneyimin sivil hayata uyarlanması
- Çok odalı acil servisler ve özel ekiplere ihtiyaç

1960-1990

- ACEP, 1968'de kuruldu
  - Vizyon *“Acil Tıp, kalifiye ve sertifikalı acil hekimleri tarafından uygulanmalıdır.”*

1960-1990 Özet

- Çok odalı sisteme geçiş $\Rightarrow$ Servis (departman) sistemi
- Özel ekiplerin çoğalması ve gruplaşması
- Gruplaşan ekiplerin resmileşmesi $\Rightarrow$ Dernekler; Ambulans hizmeti
- Resmileşen kurumların **kurallar** koyması ! $\Rightarrow$ Eğitim ve Araştırma klinikleri
- Kuralların **standardizasyonu** $\Rightarrow$ Yeterlik kurulları (ATYK)

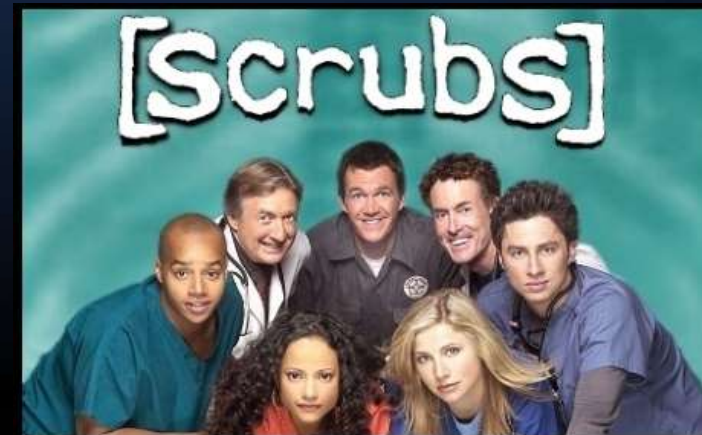
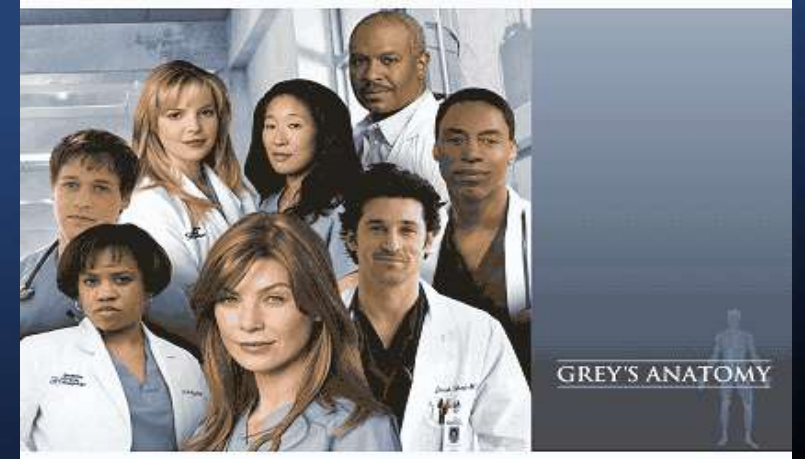
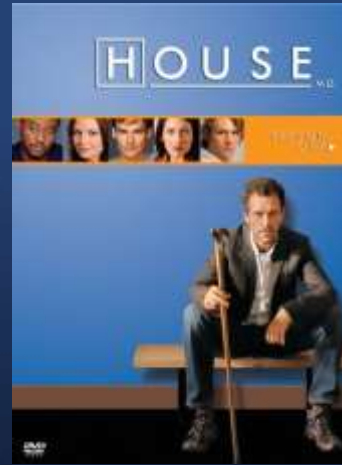
1990 sonrası

- Genişleyen hizmet ağı
  - İlk yardım
  - Hastane öncesi bakım
  - Olağan dışı durumlar
  - Terörizm

- 1991 ⇒ IFEM * (*International Federation of Emergency Medicine*)
  - ACEP (USA), BAEM (UK), ACEM (Australia), CAEP (Canada)

1990 sonrası- Medianın gücü

1990 sonrası

- En Önemli Küresel Gelişme: Dil ve Anlam Birliği
  - Terminolojinin standardizasyonu
    - Acil Tıp tanımı
    - Acil Tıp kapsamı
    - Acil Tıp Doktoru tanımı
    - Acil Servis tanımı YAPILDI

Acil Tıp Nedir?

Temel görevi, beklenmeyen bir sağlık probleminde veya yaralanma durumunda hastayı değerlendirmek, tanımak, tedavi vermek ve daha ileri sakatlık veya ölümden korumak olan bir uzmanlık dalıdır.

Acil Tıp Kapsamı?

- Hastane öncesi Acil Tıp Hizmetleri sisteminin yönetimi,
- Afet yönetimi ve toplumun afetlere hazırlığı,
- Hastane içi Acil Tıp Hizmetlerinin yönetimi (işleyiş, personel, tanı ve tedavi hizmetleri)
- Acil tıbbi bakımın her yönüyle ilgili yönetim, araştırma ve öğretim etkinlikleri

Acil Tıp Uzmanı

Türkiye'de Acil Tıp

Türkiye'de Acil Tıp

File: C:\WINDOWS\TEMP\ATTO00001.TXT

29 Eylül-3Ekim tarihleri arasında İstanbul'da toplanan 33. Turk Pediatri Kongresi'nin kapanış oturumunda , Sağlık Bakanlığı'nin "TIPTA ACIL UZMANLIK EGITIMI " konusunda ciddi çalışma ve hazırlık içinde olduğu katılımcılara duyurulmuş , konunun sakıncaları ve Turk Pediatri Kurumu'nun duyduğu rahatsızlık dile getirilmiştir.

İletilen bilgilere göre Sağlık Bakanlığı 6 yıllık fakülte eğitimini takiben 3 yıl sürecek bir asistanlık sonrası dünyada eşsali olmayan bir " Acil Uzmanı " yaratma ; ve bu superman'ı miyokard enfarktusu , femur kırığı , reduksiyonu , kulakta yabancı cisim , vajinal kanama ve febril konvulsiyon gibi birbirleri ile ilişkisiz ve herbiri ayrı uzmanlık ve beceri gerektiren vakalarda yetkin (!) ve yetkili (Buraya koyacak karakter bulmakta zorlanıyorum) bir uzman olarak kullanma hazırlığındadır.

Derneğimiz , Acil Hekimliğinin bu denli hafife alınmasına karşı olduğunu , Acil Uzmanlığının spesifik uzmanlık alanları sonrasında bir üst ihtisas olarak planlanması gerektiğine dikkat çekmiştir.

Bu çok önemli konuda olumlu - olumsuz görüşlerinizi forum'da seslendireceğinizi umar , sevgiler sunarım.

Dr.Sitki Evrenkaya

is (Beankh)

Türkiye'de Acil Tıp

Sayfa : 6

RESMİ GAZETE

30 Nisan 1993 – Sayı: 21567

Madde 2- Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nün 5 inci maddesiyle bu Tüzüğe eklenen Çizelgenin 44 üncü sırasındaki ana dalın eğitim süresi sütunu ile rotasyon sütununa aşağıdaki ifadeler eklenmiştir.

"ruh sağlığı ve hastalıkları

uzmanları için 2 yıl

6 ay çocuk nörolojisi"

Madde 3- Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nün 5 inci maddesiyle bu Tüzüğe eklenen Çizelgeye eğitim süre ve rotasyonları ile birlikte aşağıdaki ana dal eklenmiştir.

" 46- İlk ve acil yardım

3 yıl

iç hastalıkları, ge-

nel cerrahi ve aile

hekimliği uzmanları

için 24 ay

18 ay ilk ve acil

yardım

kalan süreler eğitim

komisyonunun uygun

gördüğü ana ve yan

dallarda"

30 Nisan 1993 tarih

ve

21567 sayılı Resmi Gazete

Acil Tıp Uzmanı

- Biz ilk bir saat içinde yapılması gereken her şeyin uzmanıyız

Emergency Medicine is...

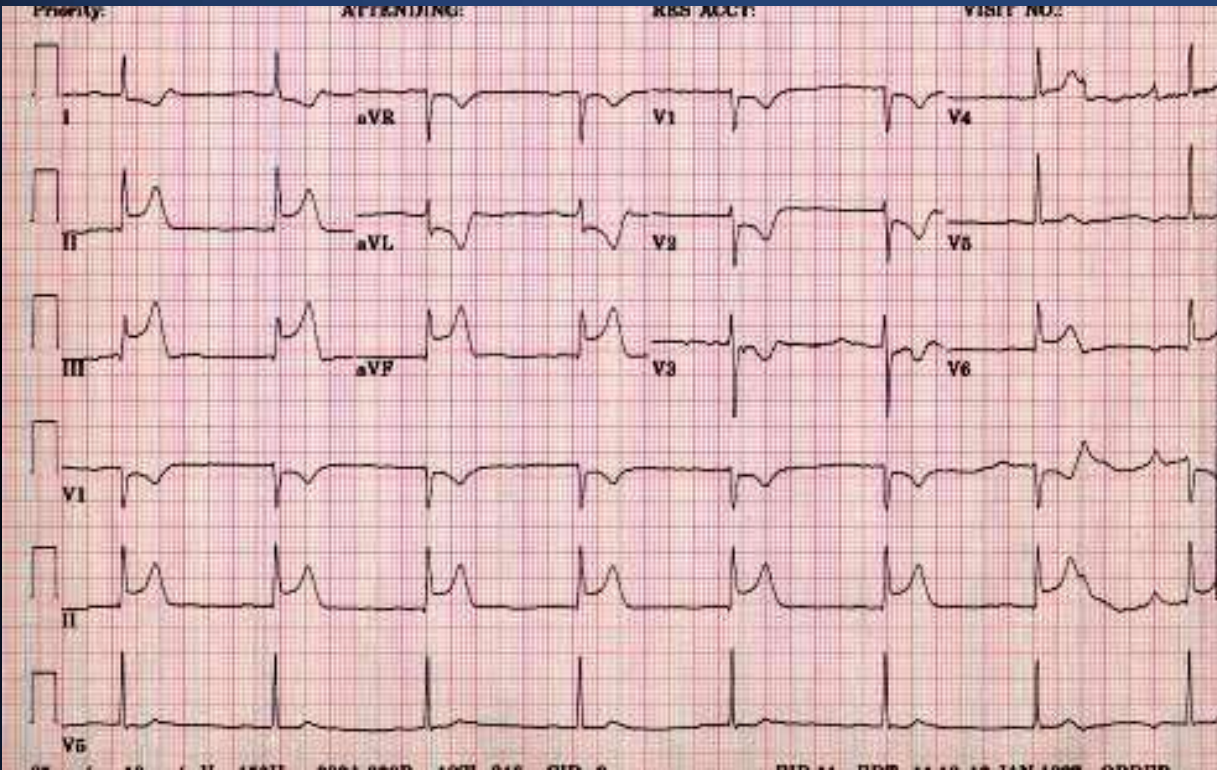
**The most interesting
15 minutes of every
other specialty.**

**- Dan Sandberg,
BEEM, 19 March 2014**

Zamanın çok değerli ve kısıtlı olduğunu çok iyi biliyoruz

- En kritik kararlar ve en kritik işlemler hızlı ve ustaca yapılmayı gerektirir
  - Hava yolu yönetimi
  - Vasküler yol işlemleri
  - Kardiyopulmoner resusitasyon
  - Şok yönetimi
  - Travma – Altın Saat
  - MI yönetimi
  - İnme yönetimi
  - ..... ∞
  - EKG Deęerlendirmesi
  - Kan Gazı Deęerlendirmesi
  - MV kullanımı
  - USG Kullanımı
  - Yara bakımı/sütür teknikleri
  - Trombolitik tedaviler
  - ..... ∞

Hangi sorunun hemen çözülmesi gerektiğini ve hangisinin bekleyebileceğini çok iyi biliyoruz

Hangi sorunun hemen çözülmesi gerektiğini ve hangisinin bekleyebileceğini biliyoruz

- Göğüs ağrısı – Büyük beş kötü tanı? Geri kalan her şey bekleyebilir
- Karın ağrısı – Akut karın var mı? Geri kalan her şey bekleyebilir
- Ateşli bir çocuk – Ciddi bakteriyel bir enfeksiyon var mı? Geri kalan her şey bekleyebilir

Acil Doktoru kaos uzmanıdır

Acil Doktoru kaos uzmanıdır

- Hastalarımız öykü veremeyebilir
  - İntoksikasyonlar
  - Mental durumu bozuk hasta
- Geçmiş tıbbi kayıtlara ulaşamamayaabilir
  - Karışık geçmiş öykü
  - Eski EKG ve grafilerin yokluğu
- Bir çok olay ve bir çok karar simultane oluşmak zorundadır
- Hasta yoğunluğunu ve ne zaman acil servise ulaşacağını kontrol edemeyiz

Acil Doktoru kararlıdır

- Bazen yetersiz verilerle hızlı ve doğru kararlar vermek zorunda kalırız
- Hemen her zaman karar vermek için zamanımız kısıtlıdır
- Bir çok kararı eş zamanlı - simultane veririz
- Kararsızlık yanlıştan kötüdür

Acil Doktoru risk ve fayda oranı uzmanıdır

Acil doktoru risk ve fayda oranı uzmanıdır

- Planlarınızı tüm şüpheleri kapsayacak şekilde yapın
- Şüphenin peşinden gidin
- Gereksiz risk almayın
- Risk almaktan kaçınmayın

Acil doktoru sürekli öğrenmelidir

Bizler de sürekli öğrenmeliyiz

- Tıp hızla değişiyor
- Bu iře bařlarken olmayan sonradan öğrendiđim řeyler:
  - KKKH, Kuř gribi, Domuz gribi, SARS
  - Difüzyon MR
  - FAST
  - Doku yapıştırıcısı
  - Ve daha bir çok şey ....

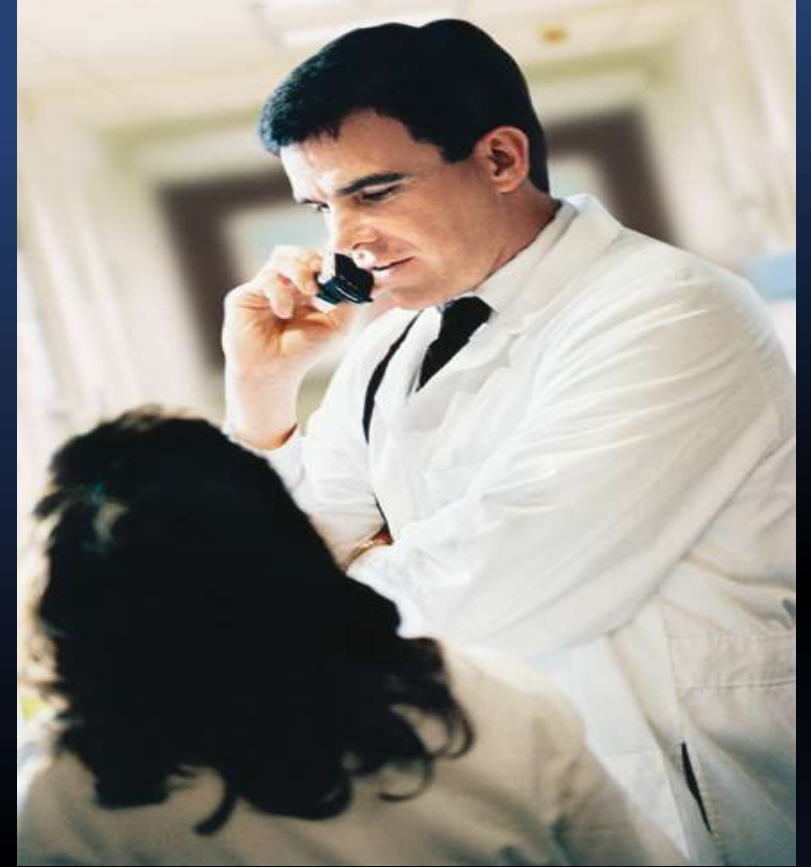

Acil Doktoru herkesle konuşur

Acil Doktoru herkesle bağlantılıdır

- Bizim en önemli becerimiz acil servisimizin hastane içi ve dışı bir çok servis ve teşkilat ile gerekli iletişimi doğru şekilde sağlayabilmemizdir
- İşimizi iyi yapabilmemiz için tüm bu gruplarla işbirliği ihtiyacımız vardır

Acil Doktoru iletişim uzmanıdır

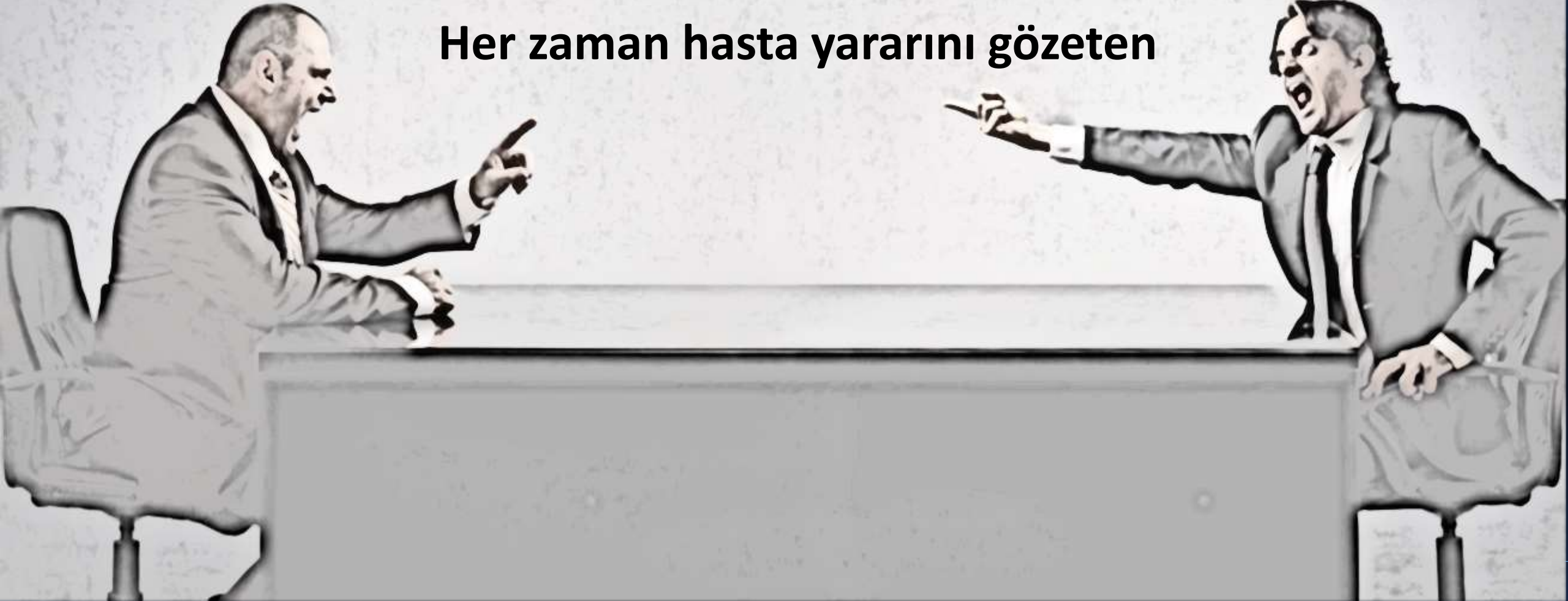
Vurucu – Kısa ve ürkütücü

Doğru

Diplomatik

Dürüst ve tatlı dilli

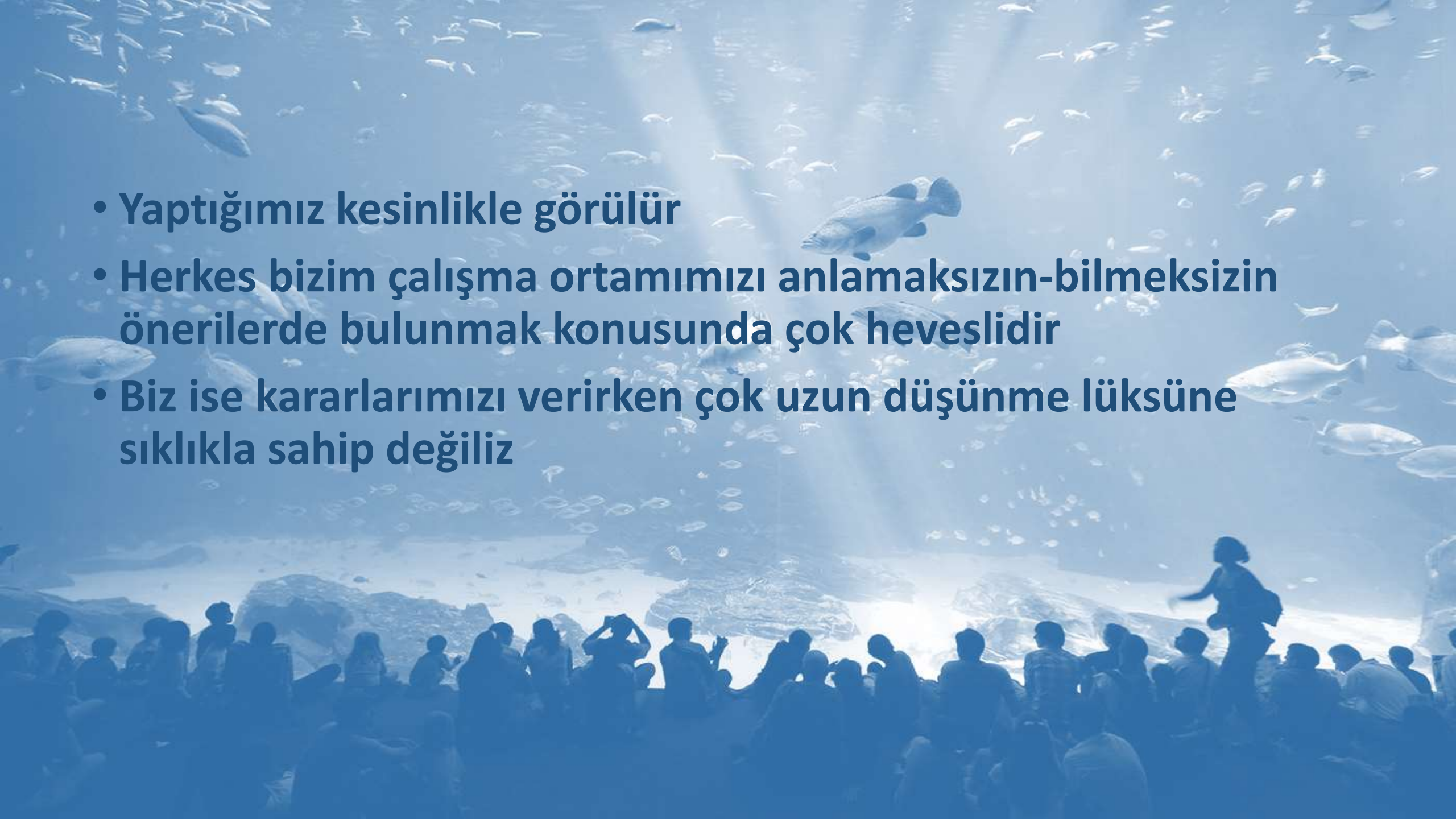
Her zaman hasta yararını gözeten

Acil Doktoru çalışırken sürekli izlenmektedir

-
- Yaptığımız kesinlikle görülür
  - Herkes bizim çalışma ortamımızı anlamaksızın-bilmeksizin önerilerde bulunmak konusunda çok heveslidir
  - Biz ise kararlarımızı verirken çok uzun düşünme lüksüne sıklıkla sahip değiliz

Acil Doktoru

Her zaman hasta yararını gözetir

ÖZEL HASTALARIMIZ

- Fakir, yoksul
- Kimsesiz
- Çocuk
- Yaşlı
- Engelli
- Multidisipliner
- Bakım hastası
- Bağımlı

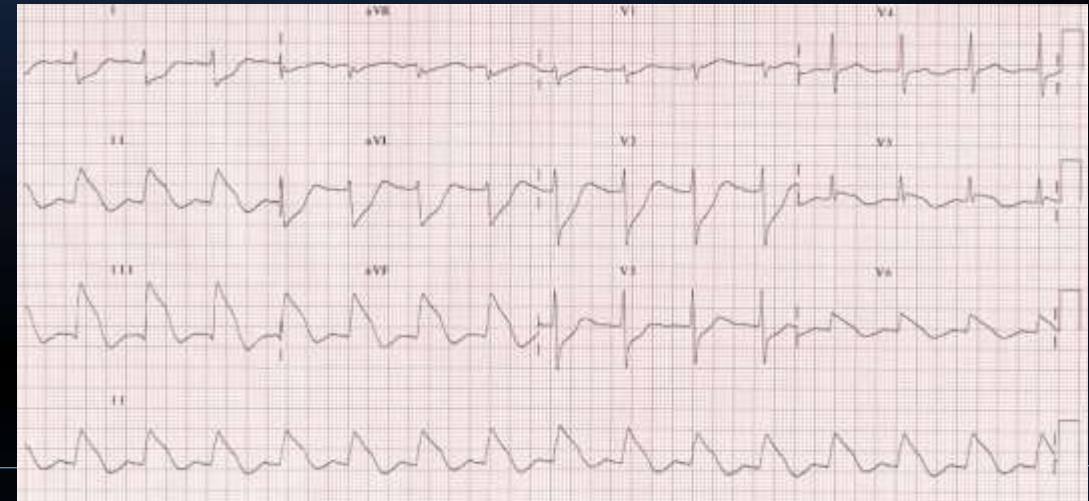
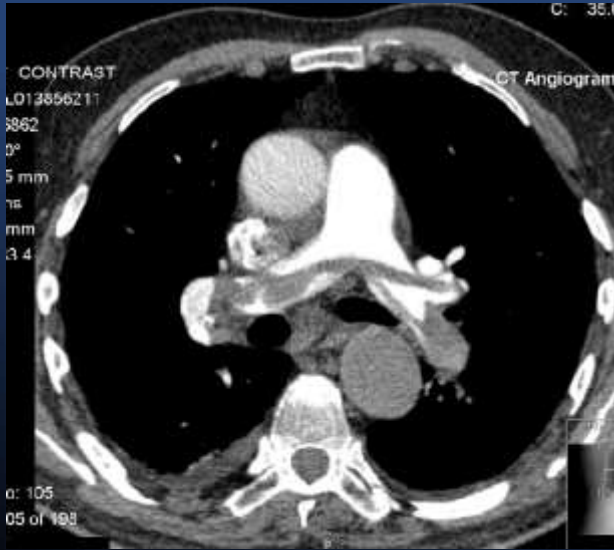

Acil Doktorluđu

Para için YAPILMAZ

Acil Doktoru Büyük tanılar koyarak akışı değiştirir

Acil Doktorluđu Tükenmişlik sendromu için risklidir

Acil Doktorluęu Tükenmişlik sendromu için risklidir

- Şift usulü çalışma
  - Fizyolojik olarak stresli
  - Sosyal izolasyon
- Stres kaynaęı
  - Hasta yoğunluęu
  - Kısıtlı bilgi
  - Kısıtlı zaman
  - Nedenleri ve etkenleri kontrol edemememize rağmen sonuçlardan sorumluyuz

Burn-out=Malpraktis

**Hata yapma
olasılığınız artar**

YALAN !!!!!

**Sevdiğin işi yap hayatın boyunca
çalışmak zorunda kalma**

Kendinizi nasıl iyi hissedersiniz?

En son ne zaman **çok** mutlu oldunuz?

Sizde herkes gibisiniz

Sizin de

İhtiyaçlarınız var

Ve

Hastalanabilirsiniz

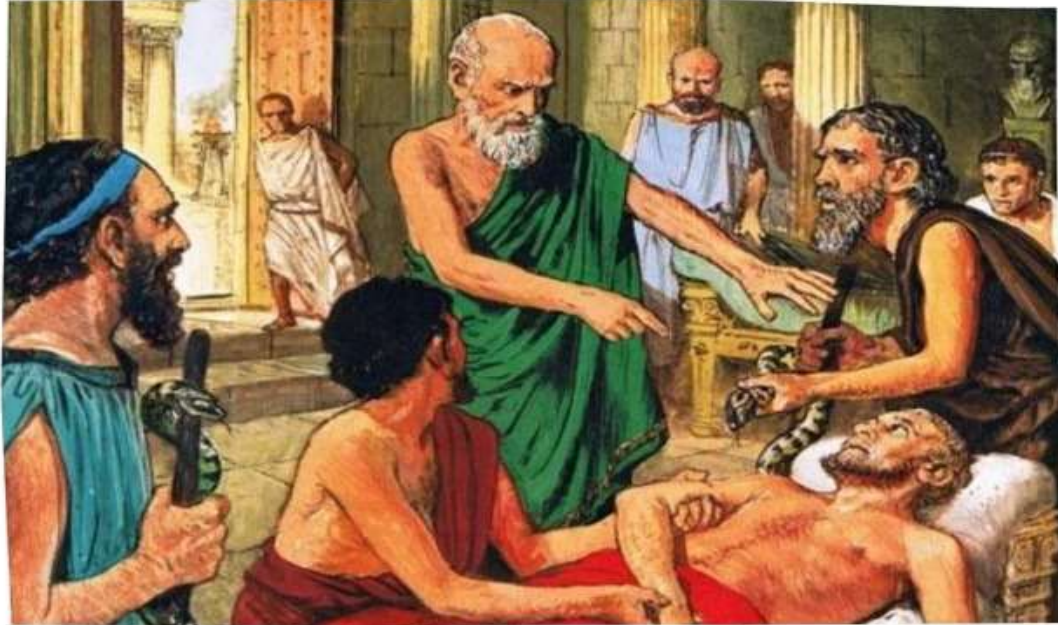

Acil Tıp Bir Ailedir

Ankara Üniversitesi Acil Tıp Anabilim Dalı (2019, Ankara)
Ankara University Department of Emergency Medicine (2019, Ankara)

Hipokrat, primitif tıp tekniklerinin kullanılmasının sonlandırılması gerekliliğini anlatırken
(M. Ö. 460, Yunanistan)
Hippocrates, discouraging the use of primitive medicine (460 B.C. , Greece)

Elimizden
Her iş
Gelir

İşini
Sevmektir
Her yerde
Kurtarılacak
Bir Hayat
Vardır

Oldukça
Mütevaziyiz

Başkaları da bizi

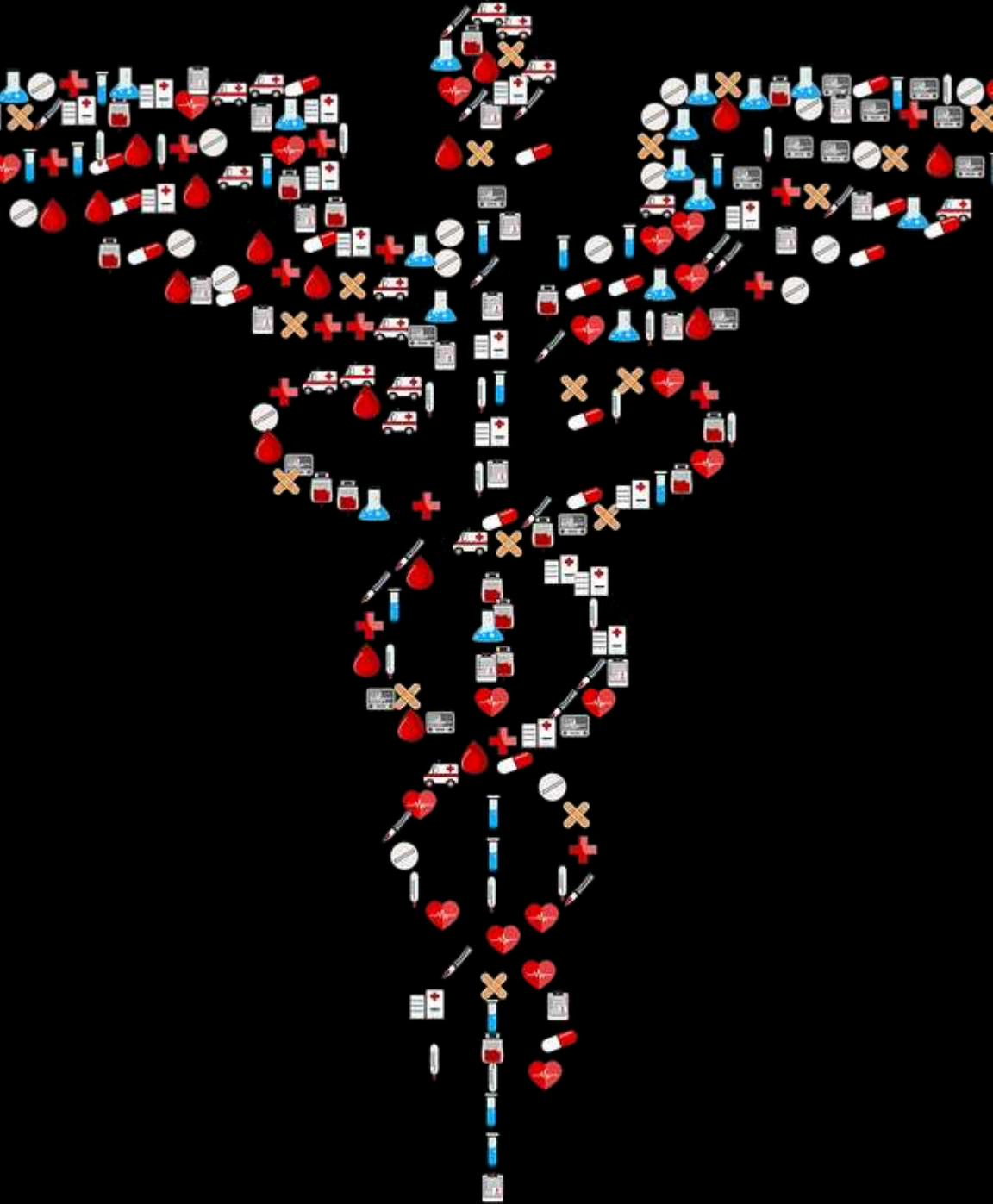
Sevsin İsteriz 😊

Çünkü biz

Kendimizi ve

Birbirimizi

Çok severiz

Come in, WE'RE
OPEN